

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2018 M. SAUSIO 1 D. – 2018 M. SAUSIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	3
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA	3
<i>Dėl teisės tirti norminio administracinio akto atitiktį žemesnės nei Vyriausybės nutarimas teisinės galios aktui.....</i>	<i>3</i>
<i>Dėl apmokėjimo už daugiabučio bendrųjų patalpų šildymą paskirstymo vartotojams</i>	<i>4</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA.....	5
<i>Dėl asmens teisės gauti perskaičiuotą valstybinę pensiją, kurios dydis priklausė nuo darbo užmokesčio (atlyginimo), Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pripažinto neteisėtai sumažintu</i>	<i>5</i>
<i>Dėl palankesnio teisinio reguliavimo taikymo, pakartotinai nagrinėjant klausimą dėl pareiškėjo darbingumo lygio nustatymo</i>	<i>6</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS.....	7
<i>Dėl kompetentingų institucijų pareigos informuoti suimtą užsienietį apie jo Šengeno vizos galiojimo laiko pabaigą.....</i>	<i>7</i>
10. LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖ	8
<i>Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo, kai ji buvo įgyta jau turint kitos valstybės pilietybę</i>	<i>8</i>
15. ŽEMĖS TEISINIAI SANTYKIAI	9
<i>Dėl nepagrįsto delsimo vykdyti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą.....</i>	<i>9</i>
19. REGISTRAI	10
<i>Dėl viešojo registro tvarkytojo atsisakymo ištaisyti klaidingus duomenis</i>	<i>10</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATSIRADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	11
<i>Dėl žalos, patirtos nuteistajam priepuolių metu iškritus iš lovos</i>	<i>11</i>
<i>Dėl skundo dėl patirtos žalos, kai dar nėra galima nustatyti ir apskaičiuoti tiesioginius bei netiesioginius nuostolius</i>	<i>11</i>
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA.....	13
<i>Dėl garso įrašo darymo be asmens sutikimo.....</i>	<i>13</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	14
<i>Dėl sutarties sąlygų pakeitimo vertinimo kaip esminio.....</i>	<i>14</i>
<i>Dėl naujai paaiškėjusios aplinkybės tiriant pažeidimą.....</i>	<i>15</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA.....	17
52. BYLOS NAGRINĖJIMO SUSTABDYMAS IR ATNAUJINIMAS.....	17
<i>Dėl tiesioginio ryšio tarp administracinės ir civilinės bylų nebuvimo, kai administracinėje byloje nagrinėjamas institucijos neveikimas nėra grindžiamas civilinėje byloje vertintinomis aplinkybėmis</i>	<i>17</i>
<i>Dėl tiesioginio ryšio tarp administracinės ir baudžiamosios bylų nebuvimo, kai administracinėje byloje nagrinėjamas užsieniečio, baudžiamojoje byloje kaltinamo sunkiu nusikaltimo padarymu, galbūt keliamos grėsmės viešajai tvarkai ar visuomenei aspektas.....</i>	<i>18</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinį valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl teisės tirti norminio administracinio akto atitiktį žemesnės nei Vyriausybės nutarimas teisinės galios aktui

Apžvelgiamoje norminėje administracinėje byloje pagal pareiškėjo Lietuvos generalinės prokuratūros prokuroro abstraktų, t. y. su individualia byla nesusijusį, pareiškimą yra atliekamas tyrimas dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo Nr. JV-558 „Dėl Vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano patvirtinimo“ (toliau – ir Įsakymas) ir juo patvirtinto Vienuolyno statinių ansamblio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 761, buvęs kodas G360K) Subačiaus g. 24, 26, 28 Vilniuje, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo plano – teritorijos ribų plano ir paveldotvarkos projekto (toliau – ir Planas) teisėtumo.

Pareiškėjas pirmiausia abejojo, ar Įsakymo 1 punktą, kuriuo patvirtintas Planas, neprieštarauja Teritorijų planavimo įstatymo 18 straipsnio 2 daliai (2006 m. birželio 8 d. įstatymo Nr. X-679 redakcija), nustatančiai, kad „specialiųjų planų sprendiniai turi neprieštarauti įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatyti specialiųjų žemės naudojimo sąlygų reikalavimams, galiojantiems atitinkamo lygmens bendrojo teritorijų planavimo dokumentams, kitiems teisės aktams <...>“. Konkrečiai pareiškėjas, kuris, kaip pažymėjo išplėstinė teisėjų kolegija, ir apibrėžia atliktino tyrimo ribas, abejojo Įsakymo 1 punktu patvirtinto Plano sprendiniais, nustatančiais užstatymo tankumą bei numatančiais naują statybą. Šią abejonę pareiškėjas grindė aplinkybe, jog, Lietuvos Respublikos kultūros paminklo U1P Vilniaus senamiesčio apsaugos reglamentas, patvirtintas kultūros ministro 2003 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. JV-490 (toliau – ir Senamiesčio apsaugos reglamentas), nenumato naujos statybos aptariamoje teritorijoje.

Šių pareiškėjo argumentų kontekste išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog pareiškėjas iš esmės kvestionavo minėtų Plano sprendinių atitiktį minėtai Teritorijų planavimo įstatymo nuostatai tik tiek, kiek jie (sprendiniai) neatitinka reikalavimo „neprieštarauti <...> kitiems teisės aktams“, t. y. blanketinei įstatymo nuostatai, kuri pati savaime nenukreipia į jokių konkrečių ar atitinkamos rūšies teisės aktą, o iš esmės įtvirtina tik abstraktų teisėtumo reikalavimą. Tai reiškė, jog pareiškėjas iš esmės siekė, kad būtų įvertinta, ar Įsakymo 1 punktą, tiek kiek juo patvirtinti aptarti sprendiniai, neprieštarauja atitinkamoms Senamiesčio apsaugos reglamento nuostatomis, t. y. siekė, kad teisės aktų hierarchijos požiūriu būtų atliktas tyrimas dėl tikrinamo norminio akto atitikties žemesnės nei Vyriausybės norminis aktas teisinės galios Senamiesčio apsaugos reglamentui.

Atitinkamai išplėstinė teisėjų kolegija priminė, kad tokioje, kaip nagrinėta, norminėse administracinėse bylose atliekamo tyrimo dalykas yra norminio administracinio akto (ar jo dalies) atitiktis įstatymui ar Vyriausybės norminiam teisės aktui (Administracinių bylų teisenos įstatymo 112 str. 1 d.). Administracinių teismų kompetencijai nepriskiriama tirti norminių administracinių aktų atitikties žemesnės teisinės galios nei Vyriausybės nutarimai teisės aktams. Todėl norminę administracinę bylą šioje dalyje Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nutraukė, kaip nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai (Administracinių bylų teisenos įstatymo 103 str. 1 p., 116 str. 1 d.).

Apžvelgiamoje byloje Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, atsižvelgęs į konkrečias aplinkybes, taip pat pripažino, kad Planas, tiek kiek viešai skelbtuose informaciniuose pranešimuose apie rengiamą Planą bei parengtą jo projektą nebuvo eksplicitiškai nurodyta, jog planuojama buvusios Vaikelio Jėzaus vaikų prieglaudos pastato teritorija, neprieštarauja Teritorijų planavimo įstatymo 30 straipsnio 1 daliai (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1962 redakcija) ir Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079, 35 punktui (Vyriausybės 2009 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1309 redakcija). Likusioje dalyje išplėstinė teisėjų kolegija norminę bylą nutraukė.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2018 m. sausio 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eI-21-438/2017

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00016-2017-5

Procesinio sprendimo kategorijos 4.1; 16.3

[Prieiga internete](#)

Dėl apmokėjimo už daugiabučio bendrųjų patalpų šildymą paskirstymo vartotojams

Apžvelgiamoje byloje buvo tiriama, ar Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2016 m. birželio 13 d. nutarimu Nr. O3-184 patvirtinto šilumos kiekio pastato naudingajam plotui šildyti ir bendrosiems reikmėms nustatymo bei paskirstymo metodo Nr. 5 (2017 m. birželio 13 d. nutarimo Nr. O3E-231 redakcija) (toliau – Metodas Nr. 5) 3.1 papunktis neprieštaruja šilumos ūkio įstatymo (2017 m. gegužės 2 d. įstatymo Nr. XIII-335 redakcija) 25 straipsnio 1 ir 2 dalims, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (2017 m. gruodžio 7 d. įstatymo Nr. XIII-850 redakcija) 6.317 straipsnio 1 daliai, 6.329 straipsnio 1 daliai ir 6.388 straipsnio 1 daliai.

Tirtame Metodo Nr. 5 3.1 papunktyje numatyta, kad šilumos kiekio dalies pastato bendrosiems reikmėms priskyrimo koeficientas (k_{pBr}) gali būti nustatomas vadovaujantis Metode Nr. 5 pateikta rekomendacija: kai pastato bendrojo naudojimo patalpose įrengti šildymo prietaisai – $k_{pBr}=18\%$ (3.1.1 papunktis); kai pastate nėra bendrojo naudojimo patalpų arba bendrojo naudojimo patalpose šildymo prietaisai teisėtai neįrengti ar teisėtai demontuoti – $k_{pBr}=10\%$ (3.1.2 papunktis). Taigi byloje atliktas Komisijos patvirtinto šilumos paskirstymo metodo nuostatų teisėtumas, pagal kurias nustatoma, kokia dalis iš pastate suvartotos šilumos buvo panaudota pastato bendrosiems reikmėms (šildyti bendro naudojimo patalpas ir pan.). Pareiškėjas Lietuvos Respublikos Seimo narys kėlė abejones, ar pagal tirtą metodą teisėtai už šildymą bendrosiems reikmėms yra apmokestinami vartotojai daugiabučiuose, kuriuose nėra bendro naudojimo patalpų arba bendrojo naudojimo patalpose šildymo prietaisai yra atjungti arba neįrengti.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nustatė, kad Metodo Nr. 5 3.1 papunktyje nurodyti koeficientai yra prezumpciniai ir taikomi, kai vartotojai nepasinaudoja teise taikyti tikslią faktinę suvartoto šilumos kiekio apskaitą. Vartotojai, siekiantys, kad apskaičiuojant sunaudotą šilumą, jų pastate asmeninių patalpų šildymui ir bendrosiems reikmėms sunaudotos šilumos kiekių santykis tiksliau atspindėtų faktinę padėtį, turi teisę priimti sprendimą nustatyti kitokius bendrosiems reikmėms sunaudotos šilumos koeficientus, negu yra numatyti Metodo Nr. 5 3.1 papunktyje.

Byloje buvo tiriama, ar ši nuostata neprieštaruja Civilinio kodekso 6.317 straipsnio 1 daliai, 6.329 straipsnio 1 daliai ir 6.388 straipsnio 1 daliai, pagal kurias vartotojas neturi pareigos apmokėti už jam nesuteiktą energiją, bei šilumos ūkio įstatymo 25 straipsnio 1 ir 2 dalims. Šilumos ūkio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta taisyklė, kad daugiabučio namo buto ir (ar) kitų patalpų savininkas apmoka jam tenkančią dalį šilumos, suvartotos daugiabučio namo bendrojo naudojimo patalpoms šildyti, nesvarbu, koku būdu šildomos jam priklausančios patalpos. To paties straipsnio 2 dalyje numatyta, kad daugiabučio namo butų ir (ar) kitų patalpų savininkui netaikomas apmokėjimas už daugiabučio namo bendrojo naudojimo patalpų šildymą, kai šilumos tiekimas daugumos savininkų sutikimu bendrojo naudojimo patalpose yra nutrauktas.

Tirtu teisiniu reguliavimu yra apibrėžiamas šilumos kiekis bendrosiems reikmėms (kuris apima šilumą, suvartojamą pastato bendrojo naudojimo patalpose ir pastato šildymo sistemos vamzdynuose pristatant šilumą nuo šilumos punkto iki vartotojų butų), o šilumos ūkio įstatymo 25 straipsnis yra taikomas šilumos paskirstymui, kuri buvo suvartota tik daugiabučio namo bendrojo naudojimo patalpoms šildyti, t. y. neapima tiriamu teisiniu reguliavimu reglamentuojamo pastato šildymo sistemos vamzdynuose sunaudotos šilumos paskirstymo. Dėl to tirta nuostata nenumatė prievolės taikyti apmokestinimą už bendrųjų patalpų šildymą, kada daugumos savininkų sutikimu šilumos tiekimas bendrojo naudojimo patalpose yra nutrauktas – tokiu atveju pagal šilumos ūkio įstatymo 25 straipsnio 2 dalį apskaičiuojant vartotojui tenkantį šilumos kiekį, laikoma, kad visa šiluma buvo sunaudota asmeninio naudojimo patalpose bei pastato šildymo sistemos vamzdynuose pristatant šilumą nuo šilumos punkto iki vartotojo buto (bet ne pastato bendrojo naudojimo patalpose).

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad šios šilumos ūkio įstatymo nuostatos negali būti suprantamos, kaip atleidžiančios nuo prievolės šilumos tiekėjui apmokėti už visą pastatui šildyti sunaudotą šilumą, kurios kiekis paprastai nustatomas pagal šilumos pirkimo–pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenis. Daugiabučiuose pastatuose šiluma yra suvartojama šilumos tiekimo įrangos rūsiuose, šilumos punktuose iš vamzdynų, nuo kurių įšyla pastato konstrukcijos ir tuo pačiu – asmeninio ir bendro naudojimo patalpos.

Išnagrinėjus byloje aktualų teisinį reguliavimą, tirtos Metodo Nr. 5 nuostatos pripažintos teisėtomis. Šilumos ūkio įstatymo 25 straipsnis Komisijai nedraudžia tvirtinant rekomenduojamus šilumos kiekio paskirstymo metodus, tam tikrais atvejais nustatyti prezumpciją dėl bendrosiems reikmėms sunaudoto

šilumos kiekio taip, kaip ji nustatyta tirtame Metodo Nr. 5 3.1 papunktyje. Šis papunktis nesudaro prielaidų vartotojams taikyti apmokestinimą už šilumą, kuri nebuvo patiekta.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2018 m. sausio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. el-19-858/2017
Teismo proceso Nr. 3-66-3-00014-2017-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 30.3

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.5. Valstybinės pensijos

7.5.3. Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos

Dėl asmens teisės gauti perskaičiuotą valstybinę pensiją, kurios dydis priklausė nuo darbo užmokesčio (atlyginimo), Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pripažinto neteisėtai sumažintu

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – ir atsakovas, Departamentas) sprendimo, kuriuo atsakovas atsisakė perskaičiuoti pareiškėjui paskirtą pareigūnų ir karių valstybinę pensiją, teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat dėl reikalavimų įpareigoti Departamentą paskirti pareiškėjui perskaičiuotą pensiją pagal patikslintą piniginį atestatą, pasirenkant laikotarpį nuo 2011 m. lapkričio mėn. iki 2012 m. spalio mėn., bei paskaičiuoti pareiškėjui dėl perskaičiavimo susidariusį skirtumą tarp 2012 m. lapkričio 27 d. paskirtos ir naujai perskaičiuotos pensijos ir išmokėti šį skirtumą.

Departamento 2012 m. gruodžio 18 d. sprendimu pareiškėjui nuo 2012 m. lapkričio 27 d. paskirta pareigūnų ir karių valstybinė pensija, kurios dydis yra 535,58 Lt (155,11 Eur) per mėnesį. Valstybinės pensijos dydis pareiškėjui apskaičiuotas, remiantis Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos 2012 m. lapkričio 30 d. piniginiame atestate nurodytais pareiginės algos bei nustatytų priedų už pareiginį laipsnį, kvalifikacinę kategoriją, už tarnybos stažą duomenimis, kurie įrašyti pagal pareigūno nurodytų paeilui ištarnautų 5 tarnybos metų palankiausių nuosekliai einančių jam nustatyto 12 mėnesių darbo užmokesčio vidurkį, t. y. pagal 2008 metų vidurkį.

2016 m. sausio 6 d. pareiškėjas kreipėsi į Departamentą su prašymu perskaičiuoti pensiją pagal Pravieniškių PN-AK patikslintą piniginį atestatą už 2012 m. nuo paskutinės tarnybos dienos, kadangi po Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išaiškinimo atstačius kvalifikacinę kategoriją, keičiasi jo atlyginimas.

Departamentas byloje ginčytu sprendimu atsisakė perskaičiuoti paskirtą pareigūnų ir karių valstybinę pensiją ir tenkinti pareiškėjo prašymą. Tokį atsisakymą atsakovas grindė 2015 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos asmenų, kuriems už darbą apmokama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų, dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažinto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies grąžinimo įstatymo Nr. XII-1927 (toliau – ir Grąžinimo įstatymas) 2 straipsnio 12 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 26 d. nutarimu Nr. 903 patvirtinto Grąžintinos asmeniui neišmokėto darbo užmokesčio (atlyginimo) dalies, socialinių ir kitų nuo darbo užmokesčio (atlyginimo) skaičiuojamų išmokų skirtumo apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) 18 punktu.

Grąžinimo įstatymo 1 straipsnio 7 punkte nustatyta, kad šis įstatymas taikomas asmenims (jiems mirus – jų įpėdiniams), kuriems buvo mokamas dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažintas darbo užmokestis (atlyginimas), vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto (toliau – ir Statutas) 42 straipsnio 6 dalies nuostatomis, galiojusiomis 2009 m. liepos 31 d.–2013 m. rugsėjo 30 d.

Konstitucinis Teismas 2013 m. liepos 1 d. nutarimu pripažino, kad Statuto (2000 m. balandžio 18 d. redakcija) 42 straipsnio 6 dalis (2009 m. liepos 17 d. redakcija, Žin., 2009, Nr. 91-3923) tiek, kiek joje nustatyti sumažinti priedų už kvalifikacinę kategoriją dydžiai, prieštaravo Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus <...> turi teisę <...> gauti teisingą apmokėjimą už darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui (16 p.).

Nagrinėtoje byloje nebuvo ginčo dėl to, kad pareiškėjas yra asmuo, kaip tai yra suprantama pagal Grąžinimo įstatymo 1 straipsnio 7 punktą, kuriam jo tarnybos metu iki jo atleidimo iš tarnybos (2012 m. lapkričio 26 d.) buvo mokamas dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažintas darbo užmokestis

(atlyginimas). Nagrinėtoje byloje nebuvo ginčo dėl to, kad minėtas pareiškėjui jo tarnybos metu iki pareiškėjo atleidimo iš tarnybos (2012 m. lapkričio 26 d.) mokėtas dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažintas darbo užmokestis (atlyginimas) gali turėti reikšmės pareiškėjo valstybinės pensijos skaičiavimui.

Pagal Gražinimo įstatymo 2 straipsnio 12 dalį, patikslinus duomenis apie asmens draudžiamąsias pajamas, atitinkamai perskaičiuojamos valstybinės pensijos, kurių dydis priklausė nuo asmens darbo užmokesčio (atlyginimo), o pagal Aprašo 18 punktą valstybinės pensijos, kurioms taikomas Aprašas, – pareigūnų ir karių valstybinės pensijos, nustatytos Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatyme, perskaičiuojamos atsižvelgiant į apskaičiuotą gražintiną neišmokėto darbo užmokesčio dalį.

LVAT teisėjų kolegija įvertino, kad Konstitucinio Teismo 2013 m. liepos 1 d. nutarimas, Gražinimo įstatymo 2 straipsnio 12 dalis ir Aprašo 18 punktas suteikia asmenims, kuriems buvo mokamas dėl ekonomikos krizės neproporcingai sumažintas darbo užmokestis (atlyginimas), vadovaujantis Statuto 42 straipsnio 6 dalies nuostatomis, galiojusiomis 2009 m. liepos 31 d.–2013 m. rugsėjo 30 d., teisę gauti perskaičiuojamas valstybines pensijas, kurių dydis priklausė nuo minėto asmens darbo užmokesčio (atlyginimo), o institucijoms nustato pareigą perskaičiuoti pensiją. Minėtos teisės normos neįtvirtina jokių kitų sąlygų, dėl kurių galėtų būti apribotos minėtų asmenų teisės, kurios buvo pažeistos įgyvendinant teisės aktus, kurie Konstitucinio Teismo pripažinti prieštaraujančiais Konstitucijai.

Atsisakius tenkinti pareiškėjo prašymą perskaičiuoti valstybinę pensiją, būtų pažeistas Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygybės prieš įstatymą ir teisingumo principas, nes pareiškėjo atžvilgiu būtų priimtas administracinis sprendimas, kuriuo atsisakoma perskaičiuoti valstybinę pensiją, kuomet kitiems asmenims, pagal įstatymą buvus tokioje pačioje padėtyje, ši pensija būtų perskaičiuota. Jeigu Gražinimo įstatyme arba Apraše nėra detaliai nustatyta asmens teisės perskaičiuoti valstybinę pensiją (kai šios teisės įgyvendinimas priklauso nuo pareiškėjo papildomų veiksmų – pensijos skaičiavimui palankaus laikotarpio pasirinkimo iš naujo) įgyvendinimo tvarka, tai nesudaro pagrindo riboti asmens teisę gauti šią perskaičiuotą pensiją, todėl Departamentas privalo perskaičiuoti pareiškėjui mokėtiną pensiją.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas. Pareiškėjo skundas tenkintas iš dalies, panaikinant Departamento sprendimą ir įpareigojant atsakovą išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl valstybinės pensijos perskaičiavimo.

2018 m. sausio 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1667-602/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00742-2016-5

Procesinio sprendimo kategorija 7.5.3

[Prieiga internete](#)

7.9. Valstybinės socialinio draudimo pašalpos ir išmokos

Dėl palankesnio teisinio reguliavimo taikymo, pakartotinai nagrinėjant klausimą dėl pareiškėjo darbingumo lygio nustatymo

Apžvelgiamoje byloje kilo klausimas, ar viešojo administravimo subjektas, nagrinėdamas jo kompetencijai priskirtą klausimą dėl darbingumo lygio nustatymo, kai šis klausimas teisės aktų nustatyta tvarka nagrinėjamas kelis kartus (keliose instancijose), turėjo taikyti asmeniui teisinį reguliavimą, kuris buvo pasikeitęs peržiūrint pirminį administracinį sprendimą, kai naujas teisinis reguliavimas buvo asmeniui (pateikusiam prašymą peržiūrėti pirminį sprendimą) palankesnis, negu reguliavimas, buvęs prašymo pateikimo metu.

Pareiškėjos manymu, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir NDNT) Sprendimų kontrolės skyriui, atlikus pakartotinį darbingumo lygio vertinimą, buvo būtina vadovautis pakeistu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 patvirtintu Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašu (toliau – Kriterijų aprašas), kuris nustatė jai aktualius pakeitimus.

Pirmosios instancijos teismas pripažino pareiškėjos skundą pagrįstu ir nurodė, kad NDNT atlieka pakartotinį asmens darbingumo lygio vertinimą, o ne tikrina NDNT teritorinio skyriaus atlikto vertinimo teisingumą. Teritorinis skyrius pareiškėjos darbingumo lygio vertinimą atliko nuo 2015 m. birželio 15 d. iki 2015 m. liepos 2 d., o pakartotinai pareiškėjos darbingumo lygis buvo vertinamas nuo 2015 m. rugpjūčio 18

d. iki 2015 m. rugsėjo 1 d., t. y. galiojant Kriterijų aprašo 1 priedo XVI skyriaus nuostatomis, kuriomis nebuvo vadovaujama ir dėl kurių nebuvo pasisakyta, nors pareiškėja prašė šiomis naujomis nuostatomis vadovautis.

Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 20 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad darbingumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su Sveikatos apsaugos ministerija. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 patvirtintas Kriterijų aprašas ir Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašas (toliau – ir Tvarkos aprašas). Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. A1-399/V-828 Kriterijų aprašas buvo keičiamas nuo 2015 m. liepos 8 d., šiuo pakeitimu nurodytu įsakymu patvirtintas Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašo 1 priedas papildytas XVI skyriumi: Onkologinės ligos (1.3 p.), iš dalies pakeistas Tvarkos aprašas (1.4 p.).

Pagal Tvarkos aprašo III skyrių (Darbingumo lygio nustatymas) asmens darbingumo lygį nustato NDNT teritoriniai skyriai. Pagal Tvarkos aprašo VI skyrių (Pakartotinis darbingumo lygio vertinimas) NDNT atlieka pakartotinį darbingumo vertinimą (35.3 p., asmeniui ir / ar pensiją arba išmoką mokančiai institucijai nesutinkant su NDNT teritorinio skyriaus priimtu sprendimu). Pagal Tvarkos aprašo 38 punktą, NDNT teritorinio skyriaus sprendimas gali būti skundžiamas NDNT direktoriui. Tvarkos aprašo 40 punkte nustatyta, kad NDNT, pakeitusi sprendimą, išduoda (išsiunčia) atitinkamus dokumentus, nurodytus šio Tvarkos aprašo 17 punkte. Tvarkos aprašo 17 punkte yra nustatyti dokumentai, kuriuos išduoda NDNT teritorinis skyrius, priėmęs sprendimą dėl asmens darbingumo lygio.

Teisės aktai (Kriterijų aprašas, Tvarkos aprašas), kurie reglamentuoja darbingumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką, priskiria šio klausimo nagrinėjimą NDNT, kurios teritoriniam skyriui pavesta nustatyti darbingumo lygį, o tai pačiai institucijai – NTDT – nustatyta taip pat kompetencija atlikti pakartotinį darbingumo lygio vertinimą, be kita ko, NTDT nustatyta kompetencija atlikti pakartotinį darbingumo lygio vertinimą pagal asmens paduotą skundą šios institucijos direktoriui. Nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas jo kompetencijai priskirtą klausimą nagrinėja dviejose instancijose, tačiau šį klausimą priskirta nagrinėti tai pačiai institucijai – NTDT, taigi klausimas yra nagrinėjamas du kartus toje pačioje institucijoje.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad NTDT, pakartotinai nagrinėdama klausimą, priskirtą šios institucijos kompetencijai, nors ir pagal asmens skundą, privalo ne tik tikrinti NTDT teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir spręsti klausimą dėl pakartotinio darbingumo lygio vertinimo, kaip yra įsakmiai nustatyta jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Pastebėta, kad Tvarkos aprašas nustato NTDT kompetenciją pagal asmens skundą atlikti pakartotinį darbingumo lygio vertinimą bei įtvirtina konkrečias NTDT funkcijas, kurios yra įtvirtintos taip pat ir NTDT teritoriniams skyriams, jiems pirmą kartą nagrinėjant klausimą dėl darbingumo lygio nustatymo. Taigi nebuvo abejonių, kad NTDT (NTDT Sprendimų kontrolės skyrius) ne tik tikrina NTDT teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir pakartotinai nagrinėja šios institucijos kompetencijai priskirtą klausimą dėl pakartotinio lygio vertinimo.

Dėl nurodytų motyvų konstatuota, kad NTDT (NDNT Sprendimų kontrolės skyrius), nagrinėdamas jo kompetencijai priskirtą klausimą dėl darbingumo lygio nustatymo, būtent dėl pakartotinio lygio vertinimo, t. y. nagrinėdamas šios institucijos kompetencijai priskirtą klausimą pakartotinai, kai administracinis sprendimas dar netapo galutiniu administraciniu sprendimu, turėjo spręsti dėl pasikeitusio teisinio reguliavimo, kuris dar negaliojo asmens prašymo pateikimo metu, taikymo asmeniui, kuris prašė spręsti klausimą pagal naują jam palankesnę reguliavimą.

Konstatuota, jog pirmosios instancijos teismas pagrįstai panaikino institucijos sprendimą kaip neteisėtą, NDNT apeliacinis skundas atmestas.

2018 m. sausio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1621-602/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05613-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 7.9

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.1. Užsieniečių atvykimas į Lietuvos Respubliką

8.1.2. Vizos

Dėl kompetentingų institucijų pareigos informuoti suimtus užsieniečius apie jo Šengeno vizos galiojimo laiko pabaigą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos atlyginimo. Pareiškėjas prašė atlyginti neturtinę žalą grįsdamas tuo, kad Klaipėdos apygardos probacijos tarnyba (toliau – Tarnyba) ir Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) nesiėmė veiksmų tam, kad būtų išspręstas jo, kaip užsieniečio, teisinio statuso klausimas Lietuvoje. Pasibaigus pareiškėjo Šengeno vizos galiojimui ir tuo pagrindu jam Lietuvoje esant neteisėtai, pareiškėjo teigimu, jis negalėjo dirbti, gauti pajamų, mokytis, gauti medicininės paslaugas, dėl to patyrė neturtinę žalą. Pareiškėjo nuomone, turėtų būti konstatuotas Tarnybos ir Migracijos departamento neteisėtas neveikimas, nepateikiant jam reikšmingos informacijos apie būtinus atlikti veiksmus ir dėl to galinčias kilti pasekmes, t. y. kad prieš pasibaigiant jo turimos Šengeno vizos galiojimui, tam, kad Lietuvoje jis nebūtų neteisėtai, jam buvo būtina vėl kreiptis į migracijos tarnybas dėl naujo dokumento, suteikiančio teisę būti Lietuvoje, išdavimo. Pareiškėjas pabrėžė, kad jo Šengeno vizos galiojimo pasibaigimo metu dėl jo veiksmų buvo atliekamas ikiteisminis tyrimas ir jis buvo laikomas suimtas.

LVAT pažymėjo, kad nėra jokio norminio teisinio pagrindo išvadai, jog Tarnyba ar Migracijos departamentas turėjo pareigą informuoti pareiškėją, kad jo Šengeno vizos galiojimo laikas baigiasi ir po jos galiojimo pasibaigimo jis bus Lietuvoje neteisėtai, dėl ko jis turi kreiptis į migracijos tarnybas dėl naujo dokumento, suteikiančio teisę būti Lietuvoje, išdavimo. Teisės akty, kuriose būtų nustatyta tokia pareiga Tarnybai ar Migracijos departamentui, nenurodė ir pareiškėjas. Taip pat pažymėta, kad jo turimos Šengeno vizos galiojimo pasibaigimo metu pareiškėjas dar net nebuvo Tarnybos priežiūroje. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, tai, kad baigiasi jo Šengeno vizos galiojimo laikas, pareiškėjas turėjo suvokti pats, tačiau jokių veiksmų išspręsti klausimą dėl savo statuso Lietuvoje nemėgino imtis.

Pareiškėjas taip pat teigė, kad jam neteisėti veiksmai buvo padaryti ir dėl to, kad Migracijos departamentas ir Tarnyba nėra priėmę teisės akty, reikalingų tam, kad lygtinai iš laisvės atėmimo įstaigų Lietuvoje paleisti užsienio piliečiai galėtų gauti vizą ar leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje ir tokiu būdu tinkamomis sąlygomis ir teisėtai būti Lietuvoje. Tačiau teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjas nepateikė argumentų ir įrodymų, kurie patvirtintų, kad nagrinėjamu atveju yra Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nustatytos sąlygos legislatyvinei omisijai konstatuoti. Šioje byloje nenustatyta, kad Migracijos departamentas ar Tarnyba turėjo norminio teisės akto pagrindu pavestą pareigą tam tikra forma priimti teisinį reguliavimą, kuris nustatytų galimybę išimtinė tvarka, t. y. ne bendra tvarka, nustatyta Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ ir šį įstatymą įgyvendinančiuose teisės aktuose, lygtinai iš laisvės atėmimo įstaigos paleistam probuojamam užsieniečiui gauti vizą ar leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje. Todėl pripažinta, kad pareiškėjas neįrodė, jog šiuo atveju yra legislatyvinė omisija, atsiradusi dėl Migracijos departamento ar Tarnybos neveikimo.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-853-858/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01388-2016-2

Procesinio sprendimo kategorijos: 8.1.2; 8.3.3; 20.2.3.2

[Prieiga internete](#)

10. Lietuvos Respublikos pilietybė

10.3. Lietuvos Respublikos pilietybės netekimas

Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo, kai ji buvo įgyta jau turint kitos valstybės pilietybę

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo įgijus kitos valstybės pilietybę“ (toliau – Įsakymas) teisėtumo ir pagrįstumo.

Įsakyme nurodyta, kad jis priimtas vadovaujantis Pilietybės įstatymo 24 straipsnio 2 punktu, 26 straipsnio 1 dalimi ir 32 straipsnio 3 punktu. Pareiškėja, nesutikdama su Įsakymu, kreipėsi į teismą. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos skundą atmetė, nuroydamas, kad, pareiškėjai objektyviais įrodymais nepaneigus faktinės aplinkybės, jog Lietuvos pilietybę ji įgijo dar 1994 m. rugsėjo 29 d., o Rusijos pasą gavo 2002 m. kovo 6 d., t. y. vėliau už Lietuvos pilietybės įgijimą, nėra pagrindo Įsakymą panaikinti.

LVAT atkreipė dėmesį, kad pareiškėja savo skunde pirmosios instancijos teismui nurodė, kad Lietuvos pilietybę ji įgijo vėliau nei Rusijos Federacijos pilietybę, kadangi jos atveju Rusijos Federacijos pilietybė pagal įstatymą įgyjama gimstant. Šios pareiškėjos nurodytos aplinkybės pirmosios instancijos teismas nevertino. Įsakymo priėmimo pagrindas – Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 24 straipsnio 2 punktą, kuriame nustatyta, kad Lietuvos Respublikos pilietybės netenkama įgijus kitos valstybės pilietybę, išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus. Įstatymo 24 straipsnio (bylai aktuali redakcija, galiojanti nuo 2016 m. liepos 6 d.) 2 punktą aiškintinas kartu su Įstatymo 26 straipsnio (bylai aktuali 2016 m. liepos 1 d. redakcija) 1 dalimi, pagal kurią Lietuvos Respublikos pilietis, įgijęs kitos valstybės pilietybę, netenka Lietuvos Respublikos pilietybės nuo kitos valstybės pilietybės įgijimo dienos, išskyrus asmenis, kurie pagal šio įstatymo 7 straipsnio 1–5, 7 ir 9 punktus gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiai. LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad Pilietybės įstatymo 24 straipsnio 2 punkto formuluotė „Lietuvos Respublikos pilietybės netenkama įgijus kitos valstybės pilietybę“ reiškia, kad Respublikos pilietybės šiuo reguliuojamu atveju netenkama, kai kitos valstybės pilietybė įgyjama vėliau nei Lietuvos Respublikos pilietybė. Kitaip tariant, Lietuvos Respublikos pilietybės netenkama, kai asmuo jau turėdamas Lietuvos Respublikos pilietybę, po to įgyja kitos valstybės pilietybę.

Atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėja Rusijos Federacijos pilietybę jau turėjo 1993 m. rugsėjo 30 d., t. y. prieš įgyjant Lietuvos Respublikos pilietybę 1994 m. rugsėjo 29 d., LVAT sprendė, kad vidaus reikalų ministras, priimdamas Įsakymą, negalėjo vadovautis Pilietybės įstatymo 24 straipsnio 2 punktu, pagal kurį Lietuvos Respublikos pilietybės netenkama įgijus kitos valstybės pilietybę. Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismo sprendimas ir Įsakymas naikintini.

Pareiškėja pirmosios instancijos teismo prašė atšaukti Įsakymą ir atkurti pareiškėjai Lietuvos Respublikos pilietybę. Tačiau LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad sprendimus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo pagal Pilietybės įstatymą, kai asmuo atitinka įstatyme nustatytas sąlygas, priima vidaus reikalų ministras, o ne teismas.

Atsakovas prašė Įsakymą tiek, kiek buvo nuspręsta, kad pareiškėja neteko Lietuvos Respublikos pilietybės, panaikinti ir bylą grąžinti nagrinėti pirmosios instancijos teismui, nes sprendimą, vadovaujantis Pilietybės įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 5 punktu ir 34 straipsniu, pasak atsakovo, dėl pareiškėjos Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo, turi priimti pirmosios instancijos teismas. Apžvelgęs klausimui aktualų teisinį reguliavimą, LVAT pastebėjo, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas pradeda nagrinėti pilietybės netekimo klausimą tuomet, kai vidaus reikalų ministras yra pateikęs prašymą teismui, nuroydamas konkretų vieną (ar daugiau) iš trijų Pilietybės įstatymo 34 straipsnyje nustatytų pagrindų, pateikdamas tai pagrindžiančius įrodymus. Tokio prašymo ir jį pagrindžiančių įrodymų nagrinėjamoje byloje nėra, išskyrus tai, kad atsakovas atsiliepime į apeliacinį skundą akcentuoja, jog pareiškėja Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo apgaulės būdu, t. y. 1994 m. rugsėjo 29 d. sprendžiant Lietuvos Respublikos pilietybės klausimą sąmoningai buvo nuslėpta informacija apie turimą Rusijos Federacijos pilietybę, nepaisant dvigubos pilietybės draudimo. Taigi LVAT konstatavo, kad vidaus reikalų ministras, nustatęs, jog pareiškėja neatitinka Pilietybės įstatyme nurodytų išimčių, leidžiančių turėti dvigubą pilietybę, turi kreiptis į Vilniaus apygardos administracinį teismą su prašymu spręsti pareiškėjos pilietybės netekimo klausimą, tinkamai pagrįsdamas ir suformuluodamas prašymo dalyką, vadovaujantis *inter alia* Pilietybės įstatymo 34 straipsniu.

Pareiškėjos apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, pareiškėjos skundas patenkintas iš dalies, Įsakymas panaikintas, kita skundo dalis atmesta.

2018 m. sausio 5 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2842-1062/2018

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02273-2017-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 10.3; 10.5

[Prieiga internete](#)

15. Žemės teisiniai santykiai

15.5. Žemės paėmimas visuomenės poreikiams

Dėl nepagrįsto delsimo vykdyti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą

Apžvelgiamoje byloje išnagrinėtas ginčas dėl atsakovo Panevėžio miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) atsisakymo vykdyti Panevėžio miesto savivaldybės tarybos (toliau – Savivaldybės taryba) priimtus sprendimus.

Byloje nustatyta, kad Savivaldybės taryba nusprendė prašyti Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos paimti visuomenės poreikiams iš pareiškėjų jiems priklausančias žemės sklypų dalis, t. y. inicijavo žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą bei įgaliojo Savivaldybės administraciją atlikti atitinkamus veiksmus, numatytus teisės aktuose. Savivaldybės administracija priėmė sprendimą, kad artimiausiu metu Savivaldybės tarybos sprendime nurodytų žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrų nevykdys, nes patvirtintame biudžete šiam tikslui neskirta lėšų, be to, teisės aktai nenustato jokių terminų, per kuriuos šios procedūros turi būti įvykdytos.

Pareiškėjų nuomone, numatyta žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra negali tęstis neapibrėžtą laiką, todėl jei pareiškėjų žemės sklypai artimiausiu metu nebus reikalingi visuomenės poreikiams, Savivaldybės taryba privalo pakeisti teritorijų planavimo dokumentus ir leisti pareiškėjams pakeisti turimų žemės sklypų paskirtį bei netrukdomai įgyvendinti savininkų teises.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad byloje nėra duomenų, jog Savivaldybės taryba teisės aktų nustatyta tvarka būtų panaikinusi, pakeitusi ar sustabdžiusi savo sprendimų galiojimą. Lėšų sprendimams dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinti neskyrimo faktas neišreiškia Savivaldybės tarybos valios neįgyvendinti jos priimtų sprendimų. Tai reiškia, kad nurodyti sprendimai galioja ir juos turi vykdyti ta institucija, kuriai pavesta tai daryti – Savivaldybės administracija, o atsisakymas juos vykdyti viršija Savivaldybės administracijai suteiktos kompetencijos ribas, nes teisė nuspręsti, ar vykdyti šiuos sprendimus, ar sustabdyti jų vykdymą ir kt. suteikta juos priėmusiai institucijai – Savivaldybės tarybai. Savivaldybės administracijai duotas pavedimas atlikti veiksmus, susijusius su žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra nenustatant jokių terminų, reiškia, kad šiuos veiksmus būtina pradėti vykdyti nedelsiant, t. y. per protingus terminus, reikalingus jiems atlikti.

LVAT teisėjų kolegija padarė išvadą, kad atsakovo Savivaldybės administracijos veiksmai, kuriais viršijamos jai suteiktos kompetencijos ribos ir vilkinamas Savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimas, yra neteisėti. Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas. Pareiškėjų skundas patenkintas iš dalies, įpareigojant atsakovą pradėti vykdyti minėtus Savivaldybės tarybos sprendimus.

2018 m. sausio 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-3150-438/2018

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00180-2017-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 15.5; 24.7

[Prieiga internete](#)

19. Registrai

19.2. Juridinių asmenų registras

Dėl viešojo registro tvarkytojo atsisakymo ištaisyti klaidingus duomenis

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo VĮ Registrų centro (toliau – Registro tvarkytojas) sprendimo atsisakyti ištaisyti klaidą Juridinių asmenų registre (toliau – Registras).

Pareiškėjas uždaroji akcinė bendrovė teigė, kad atsakovas ginčytu sprendimu nepagrįstai atsisakė ištaisyti dėl pareiškėjo apsirikimo pateiktame prašyme Registro tvarkytojui nurodytus klaidingus duomenis, jog bendrovėje pasikeitus akcininkų skaičiui, yra ne keturi, o vienintelis akcininkas. Pateikiant nurodytus duomenis, atsakovas pareiškėjo nereikalavo pateikti akcininkų pasikeitimą įrodančius dokumentus.

Atsakovas, nesutikdamas su pareiškėju, pažymėjo, kad ginčo duomenis elektroniniu būdu pateikė pareiškėjo vadovas, atsakingas už jų teisingumą, pateiktas pareiškėjo prašymas buvo tinkamai pasirašytas ir atitiko teisės aktų reikalavimus, todėl atsakovas neturėjo pagrindo iš pareiškėjo reikalauti papildomų dokumentų, susijusių su bendrovės akcininkų pasikeitimu. Registre esantys pareiškėjo duomenys atitinka pateiktus dokumentus, todėl nėra pagrindo laikyti juos klaidingais ir anuluoti.

Įvertinusi ginčui aktualių teisės aktų nuostatas, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Registro priedermė yra kaupti esminius duomenis apie juridinius asmenis ir sudaryti galimybę bet kuriems suinteresuotiems asmenims tokius duomenis ir dokumentus gauti. Šitai išreiškiamas vienas iš pagrindinių Registro veiklos principų – duomenų atskleidimo principas. Juridiniai asmenys privalo pateikti Registrui visus esminius su jų

veikla susijusius duomenis ir dokumentus bei informuoti apie visus pasikeitimus. Vadovaujantis atskleidimo principu, visi Registro duomenys, jame kaupiami dokumentai ir bet kuri kita informacija yra laikoma vieša ir prieinama kiekvienam prašančiam asmeniui, o tokie duomenys ir dokumentai yra laikomi teisingais bei tiksliais, todėl nereikalauja įrodinėjimo, kol pripažįstami negaliojančiais įstatymų nustatyta tvarka. Kai tretieji asmenys apie juridinį asmenį gauna faktinės situacijos neatitinkančius Registre įrašytus duomenis, yra pažeidžiamos trečiųjų asmenų teisės ir teisėti interesai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 patvirtintų Juridinių asmenų registro nuostatų normos suteikė dokumentų ir duomenų teikėjams, asmeniui, kurio duomenys ar informacija įrašyti Registre, teisę pateikti Registro tvarkytojui rašytinį prašymą ištaisyti klaidingus Registro duomenis ir informaciją. Registro tvarkytojas, gavęs šį prašymą ir jame nurodytus faktus patvirtinančius dokumentus, turi per 3 darbo dienas ištaisyti Registro duomenis ar informaciją ir apie tai raštu pranešti juridiniam asmeniui, kurio duomenys ar informacija ištaisyti, ir asmenims, kuriems klaidingi duomenys perduoti. Taigi teisės normos Registro tvarkytoją įpareigoja, o ne suteikia teisę, klaidingus duomenis ištaisyti pagal dokumentų ir duomenų teikėjo prašymą.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. sausio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-5-662/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03003-2015-7

Procesinio sprendimo kategorija 19.2

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

20.2.3. Žala

20.2.3.2. Neturtinė žala

Dėl žalos, patirtos nuteistajam priepuolių metu iškritus iš lovos

Nagrinėtu atveju buvo sprendžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo iš dalies patenkintas pareiškėjo skundas dėl neturtinės žalos atlyginio priteisimo iš Lietuvos valstybės dėl Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo (toliau – ir atsakovas, Lukiškių TI-K) neteisėtų veiksmų pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.271 straipsnį, pagrįstumas ir teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas sprendimu priteisė pareiškėjui iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lukiškių TI-K, 1 000 Eur neturtinės žalos atlyginimo, nustatęs, kad pareiškėjas dėl jį ištikusių (duomenys neskelbtini) priepuolių iškrito iš dviaukštės lovos antro aukšto, bei pareiškėjui nebuvo duoti jam paskirti vaistai.

LVAT, išnagrinėjęs faktines bylos aplinkybes, nurodė, kad atsakovui buvo žinoma, jog pareiškėjui kurį laiką iki priepuolių, kurių metu jis susižalojo, nebuvo duodami jo nuolat vartoti vaistai, kad pareiškėjui kartojasi (duomenys neskelbtini) priepuoliai, kad dieną prieš priepuolius pareiškėjo apžiūros metu slaugytoja pastebėjo, jog pareiškėjas jau yra neseniai patyręs (duomenys neskelbtini) priepuolį, yra vangus, sunkiai atsakinėja į klausimus, todėl LVAT vertinimu, pirmosios instancijos teismas pagrįstai ir teisėtai nurodė, jog atsakovas nesiėmė priemonių užtikrinti pareiškėjo saugumą, t. y. kad pareiškėjas, nuo vaikystės sergantis (duomenys neskelbtini) ir periodiškai patiriantis priepuolius, nemiegotų dviaukštės lovos antrame aukšte ir priepuolių metu nesusižeistų. Šiuo atveju pirmosios instancijos teismas turėjo faktinį ir teisinį pagrindą konstatuoti, kad Lukiškių TI-K veikė nepateisinamai aplaidžiai, pažeisdamas bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai, t. y. neveikė taip, kaip turėjo veikti CK 6.271 straipsnio prasme.

Apeliaciniame skunde nurodoma, kad nėra jokio pagrindo pripažinti, jog pareiškėjas patyrė dvasinę skriaudą, neigiamus išgyvenimus, stresą, kitus dvasinius išgyvenimus arba kitus analogiškus nepatogumus. Su tokiais argumentais LVAT nesutiko, nes pareiškėjas susižalojo, o tai reiškia, kad jis patyrė neturtinę žalą, nes buvo sutrikdyta pareiškėjo sveikata. Atkreiptinas dėmesys, kad CK 6.250 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog neturtinė žala atlyginama visais atvejais, kai ji padaryta dėl nusikaltimo, asmens sveikatai ar asmens gyvybės atėmimo bei kitais įstatymų nustatytais atvejais.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. sausio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-464-520/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05208-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 20.2.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl skundo dėl patirtos žalos, kai dar nėra galima nustatyti ir apskaičiuoti tiesioginius bei netiesioginius nuostolius

Byloje ginčas kilo dėl turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo.

Pareiškėjai šią žalą kildina iš netinkamo nuosavybės teisių atkūrimo proceso įgyvendinimo. Konkrečiai, pareiškėjai, kurie yra pretendentai atkurti nuosavybės teises į (duomenys neskelbtini) režinio kaimo žemę, turtinę ir neturtinę žalą kildina iš faktinės aplinkybės, kad, jų teigimu, suformuojant žemės sklypą kitiems asmenims nuosavybės teisių atkūrimui kito režinio kaimo teritorijoje, dalis šio sklypo pateko į (duomenys neskelbtini) režinio kaimo žemę. Todėl tam tikra dalimi sumažėjo sklypo teritorija, į kurią pareiškėjams galės būti atkurtos nuosavybės teisės natūra, taip pažeidžiant jų teises. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą atmetė konstatavęs, jog pareiškėjai neįrodė būtinųjų valstybės deliktinės atsakomybės sąlygų, konkrečiai, neteisėtų atsakovo atstovo veiksmų ar neveikimo, taip pat padarytos žalos.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad pareiškėjai turtinę ir neturtinę žalą šioje byloje kildino tik iš faktinės aplinkybės, kad į buvusią (*duomenys neskelbtini*) režinio kaimo teritoriją įsiterpė buvusio (*duomenys neskelbtini*) režinio kaimo pretendentams suformuotas žemės sklypas taip, pareiškėjų teigimu, neteisėtai *de facto* sumažinant buvusio (*duomenys neskelbtini*) režinio kaimo teritorijai priklausančios žemės, į kurią pareiškėjams atkurtinos nuosavybės teisės natūra, kiekį. Kitų aplinkybių, susijusių su nuosavybės teisių atkūrimo į šią žemę proceso ydingumu, pareiškėjai nenurodė. Šiuo aspektu teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje nėra ginčo dėl faktinės aplinkybės, kad pareiškėjai yra pretendentai atkurti nuosavybės teises į žemę, buvusią (*duomenys neskelbtini*) režinio kaimo teritorijoje.

LVAT atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjams į minėtą žemę nuosavybės teisės dar nėra atkurtos, o iš nagrinėjamu klausimu aktualaus teisinio reglamentavimo matyti, kad nuosavybės teisių atkūrimo procesas buvusio režinio kaimo teritorijoje yra specifinis, nes pretendentams atkuriant nuosavybės teises natūra, be kita ko, pretendentai klausimus bei pasiūlymus dėl grąžinamos natūra žemės, projektuojamų žemės sklypų išdėstymo ir dydžio (vertės) aptaria pretendentų susirinkime, susirinkime priimto sprendimo pagrindu sklypai nuosavybės teisių atkūrimui formuojami žemėtvarkos projektu. Iš byloje esančių duomenų matyti, kad pareiškėjams yra suskaičiuotas jiems neatkurtos nuosavybės žemės plotų dydis, tačiau nėra ginčo dėl faktinės aplinkybės, kad nuosavybės teisės dar nėra atkurtos. Be to, į bylą nėra pateikta informacija apie įvykusį pretendentų į buvusio (*duomenys neskelbtini*) režinio kaimo žemę susirinkimą ir jame priimto sprendimo pagrindu patvirtintą žemėtvarkos projektą, kuriuo vadovaujantis pareiškėjams būtų suformuoti žemės sklypai nuosavybės teisių atkūrimui ir būtų atkurtos nuosavybės teisės į minėtą žemę. Taigi, LVAT darė išvadą, kad šiuo metu yra žinoma pareiškėjams iš Atkūrimo įstatymo kylančių subjektinių teisių atkurti nuosavybės teises apimtis (atkurtino žemės ploto dydis), tačiau pačios teisės dar nėra realizuotos. Nėra aišku, kokia konkrečiai apimtimi ir kurioje vietoje konkrečiam pareiškėjui bus atkurta nuosavybės teisė natūra, kokia apimtimi faktiškai bus realizuota jo subjektinė teisė atkurti nuosavybės teisę į ginčo žemę. Šiuo aspektu atmestinas pareiškėjų argumentas, jog akivaizdu, jog visos ginčo žemės pareiškėjai natūra neatgaus, nes į bylą nėra pateiktą šį teiginį patvirtinančių įrodymų.

Pareiškėjų prašymo priteisti negautas pajamas aspektu LVAT nurodė, kad net jei būtų daroma prielaida, jog pareiškėjai yra teisūs dėl jų nurodomų neteisėtų atsakovo atstovo veiksmų, neturint informacijos apie jų subjektinių teisių realizavimo mastą, nėra pagrindo teigti, kad pareiškėjai jau patyrė realią turtinę žalą, kad tiesioginius ir netiesioginius nuostolius jau galima nustatyti ir apskaičiuoti. Dėl tos pačios priežasties nėra pagrindo konstatuoti kilus ir neturtinę žalą. Dėl pirmiau nurodytų priežasčių manytina, kad pareiškėjų skundas šioje byloje yra priešlaikinis. Teisėjų kolegija darė išvadą, kad byloje pareiškėjai neįrodė žalos, kaip būtino valstybės deliktinės atsakomybės elemento, buvimo. Priėjus prie tokios išvados, šioje byloje neprasminga spręsti dėl kitų valstybės deliktinės atsakomybės (neteisėtų veiksmų/neveikimo ir priežastinio ryšio) sąlygų buvimo, nes jų nustatymas ar nenustatymas šios bylos baigties nepakeistų. Dėl to teisėjų kolegija iš pirmosios instancijos teismo sprendimo pašalino motyvus, susijusius su atsakovo atstovo neteisėtų veiksmų, kaip deliktinės atsakomybės sąlygos, vertinimu. Vis dėlto teisėjų kolegija pažymėjo, kad

šios nutarties priėmimas negali būti vertinamas kaip užkertantis kelią pareiškėjams ateityje kreiptis dėl jų manymu, pažeistų teisių gynimo.

Apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2018 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-703-858/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00931-2016-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 18.4.2; 18.4.3; 20.2.3.1; 20.2.3.2

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl garso įrašo darymo be asmens sutikimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) nurodymo, kuriuo Vilniaus specialiojo darželio darbuotojai R. A. (pareiškėjai) nurodyta nedelsiant sunaikinti pokalbio įrašą ir užtikrinti, kad tvarkant (darant) pokalbių su darbuotojais garso įrašus būtų įgyvendinami Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAJ) 3 straipsnio 1 dalies 1 punkto, 5 straipsnio 1 dalies reikalavimai bei tinkamai įgyvendinamos duomenų subjekto teisės, nustatytos ADTJ, išskyrus 23 straipsnio 2 dalyje nustatytas išimtis, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pareiškėja skunde teismui prašė panaikinti nurodymą dėl asmens duomenų tvarkymo (toliau – Nurodymas), kadangi jis neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAJ) 8 straipsnio 1 dalies reikalavimų, tyrimas dėl T. P. (trečiojo suinteresuoto asmens) prašymo buvo neobjektyvus, neišsamiai ištirti turimi įrodymai. Garso įrašas buvo daromas siekiant apsiginti nuo trečiojo suinteresuoto asmens provokacijų ir, pareiškėjos teigimu, nepažeidžia ADTAJ reikalavimų.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, kad pareiškėja neteisėtai tvarkė asmens duomenis, t. y. įrašė pokalbį su trečiuoju suinteresuotu asmeniu, tokiu būdu pažeidė ADTAJ reikalavimus, sprendė, kad Nurodymas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl pareiškėjos skundą atmetė.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjos skundą, nurodė, jog Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnyje įtvirtinta teisė į asmens duomenų apsaugą yra atskira pagrindinė teisė. Ji neturi ekvivalento Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) priimti sprendimai asmens duomenų apsaugos srityje yra turtingi savo turiniu ir reikšmingi savo padariniais užtikrinant kiekvieno fizinio asmens teisę į tinkamą jo duomenų apsaugą. Tokią išvadą galima daryti vien atsižvelgus į kelis fundamentalius šiose srityje ESTT priimtus sprendimus, kaip antai *Google Spain ir Google* (2014 m. gegužės 13 d. sprendimas, C-131/12, EU:C:2014:317), *Digital RightsIreland ir Seitlinger ir kt.* (2014 m. balandžio 8 d. sprendimas, sujungtos bylos C-293/12 ir C-594/12, EU:C:2014:238) ir *Schrems* (2015 m. spalio 6 d. sprendimas, C-362/14, EU:C:2015:650). Šiuose sprendimuose ESTT, remdamasis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniais, nustatė ramsčius, kurie yra modernios asmens duomenų apsaugos teisės sistemos Europos Sąjungoje pagrindas. Iš principo šiais sprendimais ESTT įtvirtino gaires, privalomas privatiems ir viešiesiems subjektams, užtikrinančias asmens duomenų apsaugos pagal Europos Sąjungos teisės sistemą standarto laikymąsi. Fiziniai asmenys turi galimybę ginti teisę į asmens duomenų apsaugą pasinaudodami ir administracinėmis, ir teisminėmis priemonėmis tiek nacionaliniu, tiek Europos Sąjungos lygmenimis. Nacionaliniu lygmeniu pabrėžtina asmenų teisė kreiptis į nacionalinę asmens duomenų apsaugos priežiūros instituciją, kuriai tenka pareiga išnagrinėti kiekvieną gautą skundą.

Ypatingas vaidmuo užtikrinant teisę į asmens duomenų apsaugą tenka nacionaliniams teismams: jie, nagrinėdami juose iškeltas bylas, prireikus turi įvertinti, ar konkrečiu atveju nepažeidžiama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsniu pripažįstama pagrindinė teisė.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad asmens duomenų tvarkymo reikalavimai ir jų tvarkymo kriterijai yra nurodyti ADTAJ 3 ir 5 straipsniuose. Šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje yra nurodyti pagrindiniai reikalavimai, kuriuos duomenų valdytojas privalo užtikrinti, rinkdamas ir tvarkydamas asmens duomenis, tarp jų reikalavimas tvarkyti asmens duomenis tiksliai, sąžiningai ir teisėtai (2 p.). Asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijai yra nustatyti (detalizuoti ADTAJ 3 str. 1 d. aptarto teisėtumo sampratos prasme) ADTAJ 5 straipsnyje, kurio 1 dalyje yra pateiktas baigtinis sąrašas atvejų, kai asmens duomenys gali būti tvarkomi, o 2

dalyje yra išvardyti išimtiniai atvejai, kuriems nėra taikomas imperatyviu būdu nustatytas draudimas tvarkyti ypatingus asmens duomenis.

LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad pareiškėja pokalbį su T. P. įrašė be pastarosios sutikimo, o pokalbio su T. P. įrašymas be jos sutikimo, siekiant pateikti įrodymus teismui, nelaikytinas teisėtu ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalies 6 punkto prasme. Teismas pagrįstai sprendė, kad aplinkybė, jog T. P. galėjo suprasti, kad pokalbis įrašinėjamas, tačiau prieštaravimo neišreiškė, negali būti vertinama kaip duotas sutikimas ADTAĮ 2 straipsnio 12 dalies prasme. T. P. nebuvo įspėta dėl garso įrašo darymo, nežinojo pokalbio įrašymo tikslo. Garso įrašo, kaip įrodymo, patvirtinančio T. P. atsisakymą priimti teismo dokumentus, darymui nebuvo teisėto tikslo, o pareiškėjos siekiamas tikslas darant įrašą, nebuvo svarbesnis nei duomenų subjekto interesai, todėl neatitinka ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatyto teisėto intereso kriterijaus.

LVAT teisėjų kolegija, vertindama pareiškėjos apeliacinio skundo argumentus, kad T. P. sutikimas daryti garso įrašą nebuvo reikalingas, kadangi pagal specialiojo darželio (duomenys neskelbtini) Asmens duomenų tvarkymo taisykles, asmens duomenys tvarkomi pedagoginio proceso organizavimo ir kontroliavimo tikslais, o T. P. su šiomis taisyklėmis yra susipažinusi, pažymėjo, kad aptariamam atveju tarp pareiškėjos ir T. P. susiklostę tarpusavio santykiai negali būti laikomi pedagoginio proceso organizavimo ir kontrolės dalimi, todėl nėra jokio pagrindo sutikti su apeliančios teiginiais, kad T. P. sutikimas dėl asmens duomenų tvarkymo buvo, o T. P. parašas, kad susipažino su minėtomis taisyklėmis, negali būti prilyginamas sutikimui tvarkyti jos asmens duomenis jai žinomu tikslu ADTAĮ 2 straipsnio 12 dalies prasme.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjos apeliacinis skundas atmestas.

2018 m. sausio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3-822/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02656-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 26

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.2. Išmokų sumažinimas arba neskyrimas, kai nesilaikoma teisės akto reikalavimų

Dėl sutarties sąlygų pakeitimo vertinimo kaip esminio

Pareiškėjas Rokiškio rajono vietos veiklos grupė dalyvauja įgyvendinant projektą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Teritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“. Pareiškėjas pateikė agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuos išnagrinėjusi agentūra pritaikė sankcijas ir priėmė 2016 m. sausio 7 d. apžvelgiamoje byloje ginčytą sprendimą, kuriuo paramos teikimas sumažintas 10 procentų.

Agentūra, vertindama mokėjimo prašymus, nustatė, jog pareiškėjas, atlikęs viešojo pirkimo procedūras, 2014 m. vasario 21 d. su tiekėju pasirašė audiogidų su įgarsinimu įsigijimo sutartį, kurioje numatyta, kad audiogidai turi būti pateikti užsakovui iki 2014 m. kovo 5 d. Audiogidai buvo pristatyti 2014 m. kovo 7 d., t. y. vėliau nei numatyta Sutartyje. Taip pat nustatyta, kad pareiškėjas ir tiekėjas, atsižvelgdami į tai, kad 2014 m. kovo 7 d. perdavimo–priėmimo aktu buvo pateikti reikalavimų neatitinkantys audiogidai, susitarė audiogidų pristatymo terminą pratęsti ir dėl to pasirašė susitarimą. Taip pat pasirašytas susitarimas pratęsti terminus ir kitos sutarties vykdymo atveju.

Agentūra, priimdama ginčo sprendimą, vadovavosi Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153, 197.4 punktu, kuriame nustatyta, kad paramos gavėjui pažeidus pirkimų vykdymo tvarką, šiame punkte nurodytos sankcijos taikomos pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintą metodiką. Agentūra, nustačiusi anksčiau minėtas aplinkybes dėl vykdytų viešųjų pirkimų, konstatavo, kad buvo pažeisti Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies bei 18 straipsnio 8 dalies reikalavimai.

Viešųjų pirkimų įstatymo (redakcija nuo 2006 m. sausio 31 d.) 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog perkančioji organizacija užtikrina, kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. To paties

įstatymo 18 straipsnio 8 dalyje (redakcija nuo 2012 m. spalio 1 d.) nustatyta, kad pirkimo sutarties sąlygos sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias pirkimo sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti šio įstatymo 3 straipsnyje nustatyti principai bei tikslai ir kai tokiems pirkimo sutarties sąlygų pakeitimams yra gautas Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas. Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimo nereikalaujama, kai atlikus supaprastintą pirkimą sudarytos sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000 Lt (be pridėtinės vertės mokesčio) arba kai pirkimo sutartis sudaryta atlikus mažos vertės pirkimą.

Nagrinētu atveju Agentūra sprendė, jog buvo pažeista Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 8 dalies nuostata, nes buvo pakeistos tokios pirkimo sutarties sąlygos, kurias pakeitus, pažeisti šio įstatymo 3 straipsnyje nustatyti principai (skaidrumo ir lygiateisiškumo).

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad agentūros priimtame sprendime nurodytas aplinkybių konstatavimas – sutartyse nustatytų prekių tiekimo ar paslaugų teikimo terminų pratęsimas (Agentūros vertinimu, tiekėjo padėtį pagerinanti sąlyga, t. y. ekonominė sutarties pusiausvyra pasikeitė asmens, su kuriuo sudaryta sutartis, naudai) – negali būti kiekvienu atveju, t. y. nevertinant konkretaus pirkimo aplinkybių, laikomas galiojančios viešojo pirkimo sutarties pakeitimu, pažeidžiančiu viešųjų pirkimų principus. Viešojo administravimo subjektas, sprenddamas klausimą, ar galiojančios viešojo pirkimo sutarties pakeitimas gali būti laikomas esminiu, kiekvienu atveju privalo tai vertinti konkretaus pirkimo kontekste ir spręsti, ar tokiais pakeitimais nėra pažeidžiami viešųjų pirkimų principai. Viešojo administravimo subjektas turėtų kiekvienu atveju vertinti, ar viešojo pirkimo sutarties nuostatų pakeitimai nėra naujos sutarties sudarymas viešųjų pirkimų nuostatų prasme, ar nėra nustatomos iš esmės skirtingos sąlygos nei pradinėje sutartyje, nes sudaryta pirkimo sutartis turi atitikti skelbtas pirkimo sąlygas.

Pirmosios instancijos teismas iš esmės teisingai sprendė, kad agentūra konstatavo viešųjų pirkimų principų pažeidimą neatlikusi konkrečiu atveju išsamaus vertinimo, ar galiojančios viešojo pirkimo sutarties pakeitimas gali būti laikomas esminiu. Šį pažeidimą ištaisė pirmosios instancijos teismas ir įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes iš esmės teisingai sprendė, kad galiojančios viešojo pirkimo sutarties pakeitimai negali būti laikomi esminiais. Galutinės instancijos teismas pritarė šiam vertinimui ir pirmosios instancijos teismo motyvų nekartojo.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas patenkintas ir agentūros sprendimas panaikintas, paliktas nepakeistas.

2018 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1495-602/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00264-2016-4

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.2

[Prieiga internete](#)

29.1.3. Išmoky, išmokėtų ir (arba) panaudotų pažeidžiant teisės aktus, grąžinimas ir išieškojimas

Dėl naujai paaiškėjusios aplinkybės tiriant pažeidimą

Apžvelgiamoje byloje ginčytas ūkio ministro įsakymas dėl finansavimo ir administravimo sutarties nutraukimo ir lėšų susigrąžinimo.

Pareiškėjas (UAB „Ego vos“), VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra ir Ūkio ministerija sudarė trišalę sutartį, pagal kurią pareiškėjas, be kita ko, įsipareigojo 5 metus nuo projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos kasmet teikti agentūrai ataskaitas po projekto užbaigimo, agentūrai paprašius, teikti informaciją ir dokumentus, susijusius su projekto įgyvendinimu. Agentūra 2015 m. spalio 9 d. priėmė sprendimą, kad pareiškėja, neteikdama prašomos informacijos, pažeidė sutartį ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1443 (toliau – Taisyklės) 165¹ punktą, todėl pasiūlė Ūkio ministerijai nutraukti sutartį ir susigrąžinti visą pareiškėjui išmokėtą paramą.

Taisyklių (redakcija, galiojusi nuo 2015 m. spalio 2 d. iki 2016 m. rugsėjo 20 d.) 166 punkte, be kita ko, nustatyta, kad jeigu projekto vykdytojas ataskaitos po projekto užbaigimo laiku nepateikia ir po priminimo, įgyvendinančioji institucija gali inicijuoti išmokėtų projekto finansavimo lėšų arba jų dalies susigrąžinimą, vadovaudamasi šių Taisyklių 188¹ ir 188² punktais.

Agentūra pažeidimo tyrimo išvadoje konstatavo, kad pareiškėja net kelis kartus paprašyta nepatiksline ataskaitos, pateiktos už 2014 m.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal sutartį, šalių vienas kitam siunčiami pranešimai turi būti raštiški ir turi būti siunčiami oficialiu raštu paštu, faksu arba įteikiami asmeniškai šios sutarties specialiosiose sąlygose nurodytais šalių adresais. Sutarties specialiosiose sąlygose nurodytas pareiškėjos fakso numeris, taip pat nurodytas ir pašto adresas. Byloje nustatyta, kad agentūra, nesivadovaudama šiomis sutarties nuostatomis, 2015 m. birželio 9 d. prašymą pateikti patikslintą ataskaitą išsiuntė ne oficialiu raštu paštu, taip pat ir ne faksu, bet el. žinute. Vėliau šis prašymas buvo išdėstytas oficialiame 2015 m. liepos 21 d. rašte, kuris buvo išsiųstas tais pačiais elektroninio pašto adresais kaip ir 2015 m. birželio 9 d. elektroninis laiškas. Agentūra gavo el. pašto žinutę apie tai, kad elektroninio laiško neįmanoma pristatyti. Taip pat nustatyta, kad 2015 m. rugpjūčio 17 d. raštu agentūra nurodė pareiškėjui, jog 2015 m. rugpjūčio 21 d. 11 val. ketina atlikti projekto patikrą vietoje, tačiau patikra nebuvo atlikta, nes pareiškėjas tuo metu nebuvo rastas minėtu adresu. 2015 m. rugpjūčio 31 d. raštu agentūra dar kartą prašė pareiškėjo patikslinti ataskaitą. Šiame rašte agentūra nurodė, kad gali būti pradėtas įtariamo pažeidimo tyrimas dėl įsipareigojimų pagal sutartį nevykdymo, siekiant sutartyje nustatytos rodiklio reikšmės. Ūkio ministerija, gavusi agentūros 2015 m. spalio 9 d. sprendimą dėl pažeidimo, 2015 m. lapkričio 16 d. rašte nurodė pareiškėjui, kad po 30 dienų nuo šio rašto gavimo registruotu paštu sutartis bus nutraukta. Šis raštas 2015 m. lapkričio 17 d. buvo pateiktas paštu išsiųsti pareiškėjo sutartyje nurodytu pašto adresu, tačiau 2015 m. gruodžio 21 d. grįžo neįteiktas pareiškėjui. Pareiškėjas pateikė agentūrai patikslintą ataskaitą tą pačią dieną (t. y. 2015 m. lapkričio 17 d.), kada Ūkio ministerija perdavė paštu išsiųsti minėtą raštą, informuojantį apie sutarties vienašališką nutraukimą.

Taisyklių 195 punkte nustatyta, kad įtariamus pažeidimus tiria ir nustato įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi Veiksmų programų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1225. Veiksmų taisyklių 2.5 punkte nustatyta, kad pažeidimo tyrimas – tai institucijos atliekamas iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto vykdytojo, finansų inžinerijos projekto vykdytojo ar kitų institucijų ir (ar) įstaigų pateiktos informacijos, duomenų ir dokumentų tikrinimas, patikra vietoje, prašymas paaiškinti įtariamo pažeidimo aplinkybes ir (ar) kiti veiksmai, kuriais siekiama iširti įtariamą pažeidimą.

Agentūra įtariamo pažeidimo tyrimą atliko nuo 2015 m. rugsėjo 17 d. iki 2015 m. spalio 6 d. Byloje nėra duomenų, kad agentūra įtariamo pažeidimo tyrimo metu sutartyje nustatyta tvarka (ar koku nors kitu būdu) siuntė pareiškėjui prašymą paaiškinti įtariamo pažeidimo aplinkybes, kaip tai yra numatyta minėtų veikslių taisyklių 2.5 punkte. Be to, agentūros 2015 m. spalio 9 d. sprendimą dėl pažeidimo pareiškėjas, vadovaudamasis Taisyklių 211 punktu, turėjo teisę apskųsti Ūkio ministerijai. Byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad 2015 m. spalio 9 d. sprendimą dėl pažeidimo agentūra išsiuntė pareiškėjui sutartyje nustatyta tvarka ar koku nors kitu būdu.

Aptariamoje situacijoje reikšmingas Taisyklių 198¹ punktas, numatantis, kad jeigu ministerijai ir (ar) kitai valstybės institucijai gavus įgyvendinančiosios institucijos sprendimą dėl pažeidimo ir jį nagrinėjant ar jau išnagrinėjus paaiškėja naujų aplinkybių, kurių įgyvendinančioji institucija nenagrinėjo nustatydamą pažeidimą, ministerija ir (ar) kita valstybės institucija nedelsdamos, bet ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo įgyvendinančiosios institucijos sprendimo dėl pažeidimo gavimo dienos, paprašo įgyvendinančiąją instituciją įvertinti paaiškėjusias naujas aplinkybes ir, jeigu būtina, atitinkamai pakeisti sprendimą dėl pažeidimo.

Ūkio ministerijai nagrinėjant agentūros sprendimą dėl pažeidimo, paaiškėjo nauja aplinkybė, kurios agentūra nenagrinėjo nustatydamą pažeidimą, t. y. aplinkybė, kad pareiškėjas 2015 m. lapkričio 17 d. pateikė patikslintą ataskaitą. Ši aplinkybė buvo imperatyvi sąlyga Ūkio ministerijai per 20 darbo dienų nuo agentūros 2015 m. spalio 9 d. sprendimo gavimo dienos, kreiptis į agentūrą, prašant įvertinti paaiškėjusias naujas aplinkybes ir, jeigu būtina, atitinkamai pakeisti sprendimą dėl pažeidimo, tačiau agentūra nepranešė Ūkio ministerijai apie naujai paaiškėjusią aplinkybę (pateiktą patikslintą ataskaitą), todėl Ūkio ministerija Taisyklių 198¹ punkte nustatyta tvarka nesivadovavo. Atsižvelgusi į tai, LVAT teismo teisėjų kolegija darė išvadą, kad Ūkio ministerija priėmė ginčo įsakymą, neturėdama visos su šio įsakymo priėmimu susijusios reikšmingos informacijos, todėl pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendime nepagrįstai konstatavo, kad ginčo įsakymas yra pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais), kaip to reikalauja Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalis.

Įsakymo pagrindas yra agentūros 2015 m. spalio 9 d. sprendimas dėl pažeidimo, kurį lėmė tai, kad nebuvo pateikta patikslinta ataskaita, todėl vėlesnis patikslintos ataskaitos pateikimas yra itin reikšminga naujai paaiškėjusi aplinkybė, Ūkio ministerijai sprendžiant klausimą dėl vienašališko sutarties nutraukimo ir

paramos lėšų susigrąžinimo. Patikslinta ataskaita buvo pateikta po agentūros 2015 m. spalio 9 d. sprendimo dėl pažeidimo priėmimo, tačiau, priešingai nei teigia agentūra, tai savaime nereiškia, kad agentūros sprendimas nebegali būti pakeistas. Kaip minėta, ši aplinkybė yra pagrindas ministerijai kreiptis į agentūrą su prašymu įvertinti paaiškėjusias naujas aplinkybes ir, jeigu būtina, atitinkamai pakeisti sprendimą dėl pažeidimo (Taisyklių 198¹ punktą). Šios procedūros išnaudojimas užtikrina tai, kad viešojo administravimo subjekto (šiuo atveju ministerijos) priimtas individualus administracinis aktas būtų pagrįstas ne tik teisės aktų normomis, bet ir objektyviais duomenimis (faktais), atitiktų teisėtumo, objektyvumo ir teisingumo principus.

Tai, kad paaiškėjus naujoms aplinkybėms, kurios nebuvo nagrinėtos pažeidimo tyrimo metu, pažeidimo tyrimas gali būti atnaujinamas, numato ir Metodinės pažeidimų tyrimo ir nustatymo rekomendacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 1K-173 (rekomendacijų 27¹ p. (redakcija nuo 2014 m. gruodžio 3 d. iki 2016 m. birželio 16 d.)). Rekomendacijomis privaloma vadovautis vadovaujančiosioms institucijoms (šiuo atveju – Ūkio ministerijai), priimant Taisyklių 198 punkte nurodytus sprendimus (Rekomendacijų 1 punktą). Atsižvelgusi į tai, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad patikslintos ataskaitos pateikimas yra naujai paaiškėjusi aplinkybė, sudaranti pagrindą Ūkio ministerijai pagal Taisyklių 198¹ punktą prašyti agentūrą ją įvertinti ir, jeigu būtina, pakeisti 2015 m. spalio 9 d. sprendimą dėl pažeidimo.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas, Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundas patenkintas.

2018 m. sausio 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-56-1062/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00439-2016-8

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.3

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

52. Bylos nagrinėjimo sustabdymas ir atnaujinimas

52.1. Bylos nagrinėjimo sustabdymo pagrindai

52.1.3. Kai negalima nagrinėti tos bylos, iki bus išspręsta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka

Dėl tiesioginio ryšio tarp administracinės ir civilinės bylų nebuvimo, kai administracinėje byloje nagrinėjamas institucijos neveikimas nėra grindžiamas civilinėje byloje vertintinomis aplinkybėmis

Nagrinėtos administracinės bylos dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria buvo sustabdyta administracinė byla iki bus priimtas ir įsiteisės sprendimas Vilniaus miesto apylinkės teismo civilinėje byloje, teisėtumas ir pagrįstumas.

Nagrinėtu atveju pareiškėjas Lietuvos dizainerių sąjunga (toliau – ir pareiškėjas, Sąjunga) skundu reikalavo įpareigoti atsakovą Lietuvos kultūros tarybą (toliau – ir Taryba, atsakovas) sudaryti su pareiškėju sutartis, kad būtų įgyvendinti paties atsakovo priimti sprendimai, taip pat pervesti pareiškėjui minėtais Tarybos sprendimais skirtas lėšas.

Pareiškėjo teigimu, Sąjunga laiku kreipėsi į Tarybą, kad būtų pasirašytos sutartys dėl sprendimais skirto finansavimo (Sąjunga nuvežė pasirašytus sutarčių originalus Tarybai), Taryba nėra pasirašiusi su Sąjunga nė vienos sutarties ir nėra pervedusi jokios dalies iš Sąjungai skirto finansavimo. Byloje duomenų apie tai, kad atsakovas būtų priėmęs sprendimą nesudaryti su pareiškėju sutarčių, taip pat neišmokėti pareiškėjui ginčijamais sprendimais skirto finansavimo, nėra. Taigi LVAT sprendė, kad šioje administracinėje byloje ginčas iš esmės yra kilęs dėl viešojo administravimo subjekto neveikimo (vilkinimo atlikti veiksmus).

Pirmosios instancijos teismas skundžiamą nutartį priėmė motyvuodamas tuo, kad, atsakovo tvirtinimu, jis yra gavęs pareiškėjo valdybos įgalioto asmens pareiškimą dėl skirto finansavimo atsisakymo, o Vilniaus miesto apylinkės teisme yra nagrinėjama civilinė byla, kurioje, be kita ko, bus sprendžiamas Sąjungos valdybos posėdyje priimtų sprendimų (taip pat ir dėl skirto finansavimo atsisakymo) pripažinimo negaliojančiais klausimas, taigi minėtoje civilinėje byloje teismas pasisakys, ar Lietuvos dizainerių sąjungos valdybos sprendimas, kuriuo atsisakoma finansavimo lėšų, yra teisėtas ir sukeliantis teises pasekmes.

Teisėjų kolegijos vertinimu, tiesioginio ryšio tarp nagrinėjamos administracinės bylos ginčo dalyko ir minėtoje civilinėje byloje vertinamų aplinkybių nėra, nes atsakovas nepriėmė jokio šioje administracinėje

byloje ginčijamo sprendimo, kuris būtų motyvuotas Sąjungos valdybos posėdyje priimtu sprendimu bei Sąjungos valdybos įgalioto asmens Tarybai pateiktu pareiškimu dėl skirto finansavimo atsisakymo. Tokio motyvo atsakovas nenurodė ir teismui pateiktuose procesiniuose dokumentuose, grįsdamas savo neveikimą (vilkinimą atlikti veiksmus) bei neatlikdamas pareiškėjo reikalaujamų veiksmų. Taigi LVAT nesutiko su pirmosios instancijos teismo padaryta išvada, kad bendrosios kompetencijos teismo nustatytos aplinkybės dėl Lietuvos dizainerių sąjungos valdybos sprendimo atsisakyti atsakovo skirto finansavimo teisėtumo turės prejudicinę reikšmę ir šioje byloje.

Taip pat LVAT pažymėjo, kad pagal ABTĮ 56 straipsnio 1 dalį, įrodymai administracinėje byloje yra visi faktiniai duomenys, priimti bylą nagrinėjančio teismo ir kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių proceso šalių reikalavimus bei atskirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra. Taigi pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas šią administracinę bylą, be kita ko, turės įvertinti ir Sąjungos valdybos posėdyje priimtą sprendimą bei Sąjungos valdybos įgalioto asmens Tarybai pateiktą pareiškimą dėl skirto finansavimo atsisakymo, taip pat jų reikšmę bylos teisingam išnagrinėjimui.

Pareiškėjo atskirasis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir byla perduota nagrinėti iš naujo.

2018 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-11-502/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02584-2017-2

Procesinio sprendimo kategorija 52.1.3

[Prieiga internete](#)

Dėl tiesioginio ryšio tarp administracinės ir baudžiamosios bylų nebuvimo, kai administracinėje byloje nagrinėjamas užsieniečio, baudžiamojoje byloje kaltinamo sunkiu nusikaltimo padarymu, galbūt keliamos grėsmės viešajai tvarkai ar visuomenei aspektas

Nagrinėtos administracinės bylos pagal atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atskirąjį skundą dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria buvo sustabdyta administracinė byla iki bus priimtas Vilniaus apygardos teismo nuosprendis baudžiamojoje byloje, teisėtumas ir pagrįstumas.

Administracinė byla buvo sustabdyta, remiantis tuo, kad viena iš esminių aplinkybių, kuria grindžiamas ginčijamas Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimas, kuriuo buvo atsisakyta pareiškėjui išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, yra ta, jog pareiškėjas kelia grėsmę viešajai tvarkai ar visuomenei, nes yra kaltinamas pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 182 straipsnį ir 300 straipsnio 1 dalį, kurie yra kvalifikuojami kaip sunkūs nusikaltimai. Pagal teismų informacinės sistemos LITEKO duomenis, Vilniaus apygardos teismas nagrinėja baudžiamąją bylą, kurioje pareiškėjas yra vienas iš kaltinamųjų. Toje byloje yra vertinamas pareiškėjui pateiktų kaltinimų pagrįstumas.

Pirmosios instancijos teismas, priimdamas skundžiamą nutartį, rėmėsi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. kovo 8 d. sprendimu administracinėje byloje Nr. A-2744-756/2017, kuriame, teismo vertinimu, yra pasisakyta dėl Migracijos departamento atlikto patikrinimo ir priimto sprendimo pareiškėjui, taip pat išaiškinta, kad grėsmė viešajai tvarkai ar visuomenei gali būti konstatuojama tada, kai yra priimtas ir įsiteisėjęs teismo nuosprendis dėl padarytų nusikalstamų veikų.

LVAT teisėjų kolegija, išanalizavusi minėtą sprendimą, su pirmosios instancijos teismo atliktu šio sprendimo vertinimu nesutinka, nes šiame sprendime tiesiog nurodyta, kad „išvados teikimas tik formaliai taikant duomenų apie užsieniečių tikrinimo apraše numatytus informacijos vertinimo kriterijus, t. y. nevertinant ir neatskleidžiant tokio pobūdžio informacijos turinio (pvz., koks konkrečiai ir kada nusikaltimas padarytas, kokie įrodymai tai patvirtina, ar yra priimtas apkaltinamasis nuosprendis ir ar jis yra įsiteisėjęs, ir pan.) Migracijos departamentui galimam sprendimui atsisakyti užsieniečiui išduoti ar pakeisti leidimą laikinai gyventi įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu nėra visiškai tinkamas. <...> Aplinkybė, jog užsienietis yra įtariamas padaręs sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, savaime nesudaro pagrindo visais atvejais teigti, kad jo gyvenimas Lietuvoje gali grėsti viešajai tvarkai įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 1 punkto prasme, ir vien dėl to (tokių įtarimų pareiškimo) tokiam asmeniui turi būti atsisakoma išduoti ar pakeisti leidimą gyventi Lietuvoje. Faktas, kad užsieniečiui yra pareikšti įtarimai sunkaus ar labai

sunkaus nusikaltimo padarymu turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkrečioje byloje surinktų duomenų visumą“.

Priešingai, minėtame sprendime remiamasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, kad teisės aktai neapibrėžia, ką reiškia sąvoka „gali grėsti“. Taigi jos turinio atskleidimas, taip pat taikymas konkrečiu atveju yra teisės aiškinimo ir taikymo dalykas, taip pat, kad sprendžiant dėl atsisakymo išduoti leidimą gyventi, privalo būti įvertintas galimos grėsmės valstybės saugumui realumas ir akivaizdumas (laiko bei įrodymų pakankamumo požiūriu). Be to, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi nuostatos, kad kiekvieno konkretaus užsieniečio situacija paprastai yra unikali. Todėl siekiant tinkamai pritaikyti Įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 35 straipsnio 1 dalies 1 punktą, be kita ko, būtina įvertinti ir tai, kokio leidimo ir kokiu pagrindu prašoma, taip pat individualią prašymą pateikusių užsieniečio situaciją (šeiminius, socialinius, ekonominius ar kitus ryšius su Lietuvos Respublika ir kt.) ir kitas reikšmingas aplinkybes. Taip pat būtina pabrėžti, kad sprendžiant dėl užsieniečio gyvenimo Lietuvoje pavojaus valstybės saugumui galimybės, atliekamas iš esmės perspektyvinis (į ateitį nukreiptas) vertinimas. Tai lemia, kad tam tikras situacijos prognozavimas šiuo atveju yra neišvengiamas. Tačiau šis procesas negali būti grindžiamas vien tik spėjimas ir įtarimais. Jis turi būti paremtas nustatytais faktais, ypač anksčiau atliktais asmens veiksmais, jų pobūdžiu. Būtent jų pagrindu ir galima daryti išvadą, ar egzistuoja pakankamai reali ir akivaizdi grėsmės valstybės saugumui galimybė – pagrindas atsisakyti išduoti leidimą gyventi.

Teisėjų kolegija, remdamasis tuo, kas išdėstyta prieš tai, konstatavo, kad tiesioginio ryšio tarp nagrinėjamos administracinės bylos ginčo dalyko ir Vilniaus apygardos teismo baudžiamojoje byloje vertinamų aplinkybių nėra. Pirmosios instancijos teismo nurodytame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. kovo 8 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A-2744-756/2017 nėra nustatyta, kad grėsmė viešajai tvarkai ar visuomenei gali būti konstatuojama tada, kai yra priimtas ir įsiteisėjęs teismo nuosprendis dėl padarytų nusikalstamų veikų. Pagal ABTĮ 56 straipsnio 1 dalį įrodymai administracinėje byloje yra visi faktiniai duomenys, priimti bylą nagrinėjančio teismo ir kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių proceso šalių reikalavimus bei atsikirtimus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra. LVAT pažymėjo, jog pagal ginčo apimtį turi būti vertinamos tos aplinkybės, kurias atsakovas nurodė ginčijamo akto pagrindu ir tam laikotarpiui, kada aktas buvo priimamas. Taigi pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas šią administracinę bylą ir vertindamas pareiškėjo ginčijamo administracinio akto teisėtumą ir pagrįstumą, procesinį sprendimą turės priimti išanalizavęs ir įvertinęs byloje esančią medžiagą bei nuspręsti dėl konkrečių duomenų reikšmės bylos teisingam išnagrinėjimui.

Pareiškėjo atskirasis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir byla perduota nagrinėti tam pačiam pirmosios instancijos teismui.

2018 m. sausio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-51-502/2018

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03055-2017-6

Procesinio sprendimo kategorija 52.1.3

[Prieiga internete](#)